

Η θέση της γυναίκας στην Ρωμαϊκή εποχή

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

ΑΛΕΞΙΑ ΠΑΣΙΑΝΙΔΗ

ΜΕΤΑΞΙΑ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗ

ΑΡΙΣΤΕΑ ΠΑΝΤΕΛΗ

ΝΑΤΑΛΙΑ ΜΙΤΖΗΡΑ

ΕΛΠΙΔΑ ΣΚΟΡΔΙΛΗ

Πηγή:

<http://www.ime.gr/chronos/07/gr/society/index22.html>

Ο ρόλος της γυναίκας

- ▶ Στη ρωμαϊκή κοινωνία, όπως και στην ελληνική, η γυναίκα είχε τη φροντίδα του σπιτιού και την ανατροφή των παιδιών. Οι βαριές οικιακές εργασίες εκτελούνταν από τους δούλους, τουλάχιστον στις αριστοκρατικές οικογένειες που είχαν στην κατοχή τους μεγάλο αριθμό τους. Οι γυναίκες των υψηλών κοινωνικών στρωμάτων μορφώνονταν και είχαν τη δυνατότητα να συνοδεύουν τους συζύγους τους σε εκδηλώσεις κοινωνικού (συμπόσια) ή ακόμη και πολιτικού χαρακτήρα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μάλιστα, η γυναίκα αναλάμβανε ένα ρόλο μέσα στην οικογένεια που έμοιαζε αρκετά με εκείνον του συζύγου της.

Η δράση της δεν περιοριζόταν αποκλειστικά στο χώρο του σπιτιού, αλλά εκτεινόταν και σε δημόσιους χώρους της πόλης, όπως στην αγορά. Επιπλέον, γυναίκες από όλες τις κοινωνικές τάξεις -ακόμη και δούλες- προσέρχονταν στα ιερά, για να συμμετάσχουν σε θρησκευτικές τελετές. Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση της Ιουνίας Θεοδώρας από τη Λυκία, η οποία είχε εγκατασταθεί στην Κόρινθο στα μέσα του 1ου αιώνα μ.Χ. ως πρέσβειρα των Λυκίων εκεί αναλαμβάνοντας ποικίλες δραστηριότητες πολιτικού, θρησκευτικού ή ακόμη και εμπορικού χαρακτήρα.

Η ρωμαϊκή αντίληψη για τη θέση της γυναίκας είχε θετικό αντίκτυπο και στην Ελλάδα. Ενδεικτικοί είναι οι τίτλοι που αποκτούσαν ορισμένες γυναίκες, καθώς και η απονομή δημόσιων τιμών σε γυναίκες. Η Φλάβια Ισιδώρα είχε και αυτή τον τίτλο του άντρα της (Μακεδονιάρχισσα). Οι γυναίκες επίσης, όπως φαίνεται από τις επιγραφές της Βέροιας, είχαν τη δυνατότητα να απελευθερώνουν δούλους και να κάνουν δωρεές. Στις περισσότερες περιπτώσεις ενεργούσαν ανεξάρτητα, ενώ σε κάποιες άλλες μόνο μετά τη συγκατάθεση των αδερφών, του άντρα ή της κόρης τους.

Η θέση της γυναίκας

Λέγεται ότι η θέση της γυναίκας στην Αρχαία Ρώμη άλλαξε προς το καλύτερο από τους Ετρούσκους οι οποίοι είχαν μητριαρχία. Γι' αυτό οι γυναίκες των Ετρούσκων υπερείχαν των ανδρών, κάτι το οποίο προκαλούσε δυσaréσκεια στους Ρωμαίους. Την ίδια εποχή η γυναίκα η οποία έχει ευγενή καταγωγή αποκτά το προνόμιο να εγκωμιάζεται στην κηδεία της. Αυτό ίσχυε όμως μόνο για τις γυναίκες – ευγενείς. Όλες οι υπόλοιπες γυναίκες κατώτερης κοινωνικής τάξης δεν είχαν αυτό το δικαίωμα.

Ρωμαϊκή εποχή

Η θέση της γυναίκας στην ρωμαϊκή κοινωνία χωρίζεται σε κατηγορίες:

- ▶ Νομική θέση
- ▶ Κοινωνική θέση
- ▶ Περίοδος Δημοκρατίας
- ▶ Περίοδος Καίσαρα
- ▶ Επιρροή από τους Ετρούσκους
- ▶ Γυναίκες και Ιατρική

Νομική θέση:

Οι γυναίκες ήταν αναγκασμένες να υποτάσσονται στην εξουσία πρώτα του πατέρα ή του αδερφού και αργότερα του συζύγου, που ασκούσε πατριαρχική εξουσία. Επίσης δεν είχαν νομικά ή πολιτικά δικαιώματα καθώς στερούνταν τη νομική ικανότητα να υπογράφουν συμβόλαια ή διαθήκες ή να καταθέτουν ως μάρτυρες σε δικαστήρια.

Το ρωμαϊκό δίκαιο καθόριζε τη θέση της γυναίκας στο γάμο. Αρχικά, εκείνη βρισκόταν κάτω από την κηδεμονία του συζύγου της, στην κατοχή του οποίου περιερχόταν και η περιουσία της. Σε περίπτωση θανάτου του άντρα, στη σύζυγο αναλογούσε μερίδιο ισάξιο με των παιδιών της. Στην Ύστερη Δημοκρατία, η γυναίκα δεν ήταν πια κάτω από την κηδεμονία του συζύγου της, αλλά ανήκε νομικά στην οικογένεια του πατέρα της και συμμετείχε δικαιωματικά στην πατρική περιουσία. Έτσι η προίκα της μεταβιβαζόταν στο σύζυγό της μόνο για τη διάρκεια του γάμου τους. Η ίδια παρέμενε κληρονόμος του πατέρα της και μετά το θάνατο εκείνου η περιουσία περνούσε στα χέρια της.

Κοινωνική θέση και Περίοδος Δημοκρατίας

Η κοινωνική θέση της γυναίκας ήταν υψηλή και στους παλαιότερους χρόνους καθώς είχε αποκτήσει περισσότερη ελευθερία και μεγαλύτερη δύναμη. Ωστόσο ο σύζυγος και ο πατέρας μπορούσαν να σκοτώσουν τη γυναίκα για τον οποιοδήποτε λόγο καθώς ήταν νόμος της εποχής. Επίσης τα καθήκοντα της γυναίκας ήταν ο γάμος και η ανατροφή των παιδιών.

Οι γυναίκες θεωρούνταν επικίνδυνες και ακατάλληλες για να εξισωθούν με τους άνδρες. Οι Ρωμαίοι πίστευαν ότι μια γυναίκα ήταν ανίκανη να διαχειριστεί μεγαλύτερη περιουσία και εξουσία από έναν άνδρα. Όμως υπάρχουν και παραδείγματα γυναικών οι οποίες έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη λήψη αποφάσεων (π.χ. η 2^η σύζυγος του Μ.Βρούτου λέγεται ότι επηρέασε τον άνδρα της στην απόφαση να δολοφονήσει τον Καίσαρα.

Περίοδος Καίσαρα:

Οι γυναίκες από εύπορες τάξεις δημιουργούν ένα κίνημα με το οποίο διεκδικούν δικαιώματα (ελευθερίες στην δημόσια και ιδιωτική ζωή). Πλέον έχουν το δικαίωμα να μπορούν να διαχειριστούν προίκα και έχουν την ικανότητα να πάρουν διαζύγιο.

Γυναίκα και Ιατρική:

Οι γυναίκες δεν επιτρεπόταν να διδάχτούν ιατρική. Όμως τα πράγματα άλλαξαν από την στιγμή που οι Ρωμαίοι κατέκτησαν την Ελλάδα. Επειδή στον ελλαδικό χώρο υπήρχαν γυναίκες ιατροί, οι Ρωμαίοι τις έπαιρναν σκλάβες για να μάθουν στους άνδρες την τέχνη της ιατρικής. Αργότερα όμως δίδασκαν και τις γυναίκες αυτήν την πολύ σημαντική και χρήσιμη τέχνη.